

نایه ندهی فهنتازیای تیروور!

که بهان عزیز

kayhanaziz@maktoob.com

به پی ی بوچونی فهیله سوئی ئالمانی مارتن هایدگر، کۆمه لگا ئیسلامیه کان یان به ئیسلام کراوه کان، دره ننگهاتوووه کانی میژوووه کن، که به خیریای به ره و کۆتاییبوونی خوئی دهروات!، واته کۆمه لگابه ئیسلام کراوه کان، کاتیگ له خهونه کانیان بیداریان بوته وه، که میژوو به ته واوی به شه کانی زانست، ته تکنولوژی، ئابووری، . . . تاد، له لووتکه دایه و به ره و پایانی خوئی دهروات !! .

هایدگر چاکی پیکاره، چونکه له وولاتانی ناوبراو، نهک ژیرخانی کۆمه لگا، بگره سهرخانه کهیشی پوو خساروستراکتوریکی سهراپا دارزیوو دوکه وتوووه که لاهه ئاسای ههیه!، چونکه له م وولاتانه دا، تازه له بیبری مۆدیرنکردنی ئاین، دانیشگا، فه رهنگ، باوه پوخورافاتن! تازه دین باس له تارات وزانستی تارات وه له سه فهی تارات وئالته رناتیفی تارات ده که ن!!! له بیبری مۆدیرنکردنی ئاین، دانیشگا، فه رهنگ، باوه پوخورافاتن، له کاتیگدا مۆدیرنه، یه که ره وشه و پیناسه یه کی تایبه تی خوئی ههیه . چونکه مۆدیرنیته و دیالکتیکی زانست و میژوو، نهک ناتوانی کۆمه ک به بیرو ئایدیایه کی وهک ئیسلام و ئایدیای خورافاتنه کانی دیکه بکات، بگره پیک به پینچه وانه وه (وهک ده ورنی رینیسانس) له گۆزیان ده نی و گهر نه یخاته زیلدانی میژوو وه، ئه وا به مۆزه کانی میژوو یان ده سپیری!!، ئیمرو ئیمه له جیهانی به ئیسلام کراودا، کاتی له ژیر کارایی گۆرانکاریه خیراو گشتگیره کانی رشته گرنه کانی زانستداین، شوپشی ته تکنولوژی و گلوبالیو آسیون، به بزوتنه وه گشتگیروخیراکانی، به پرسپاره ووردو سیستماتیکیه کانی، ته واوی فه له سه فه وستراکتۆرو لوژیکی ئیسلامی هه لوه شانده و ته وه و ناچاری به چاو پیاخشانده وه کردو ته وه!! . ئیمرو که، ستراکتۆرو میتۆدو لوژیکی ئیسلام و ئایدیای خورافاتنه کانی دیکه، ده بی له به رانه ر ئه و چالش و گرفته گرنه کی، که زانسته کۆمه لایه تی و سروشتیه کان له سایه ی گۆرانکاریه خیراکانی تکنولوژی (به تایبه ت رشته ی ئه ندازیاری جینه کان) که به ده سستی هیناوه و دوو چاری شه ره زاریه کی بی وینه ی کردو وه!، ده بی هه لو ئیست و هر گری!!، به م پینچه ش ئیدی ناتوان وهک جاری جارن به وه لایه کلاسیکه کانی له چه شنی (خودا ئه قلی به مرو به خشیوو وه، تاه و په ری سنوو کریدی لئوه رگری!!) گیلترین که س فریوو بدن، به تایبه تی له به رانه ر دۆزینه وه یه کی له چه شنی کۆپی (kloonen) مرو و بوونه وه ره کاند!! .

گرنه نیه، خوا له تیگسته کانی چا ده لیت، گرنه له وه دایه، میشکی مرو و و پراکتیکی مرو و، پینچه وانه ی تیگسته ئاسمانیه کانی سه لماندوو! گرنه ئه وه یه، ده ستاوهرده زانستیه کانی میشکی مرو و، له هر کاتیگ زیاتر ئایدیای خورافیه کان و لایه نگرانیان شه ره زار کردوو! و به توندیش خستووینه ته ژیر پرسپاره کانی خو یه وه!! . ئیدی له ده ورنی شوپشی ته تکنولوژی و گلوبالیزمدا، به رفراوانترین گوشه ی زه مین ده که ویته ژیر تیر په سی ئامانجه کانی وه و ته واوی فازو رشته و زانسته فه له سفی، کۆمه لایه تی، روشنیرییه کان. . . تاد، ده خاته ژیر ئه م کاراییه وه، په لکیشانی ئه م کاراییه ش بو ته واوی ئه و ناوچانه ی که سیستم وستراکتۆرو میتودیان (جیهانی به ئیسلام کراو) یا سه رخانی کۆمه لایه تیان لئوانلیون له دوگم و تۆزو گهردی سه ده کانی ناوه پاستیان پیوه یه به رچاوتره!!، هه ربو یه ش ئه م کاراییه، بو سه ر جیهانی جه هل و خورافیه یه، ره هه ندیکی دیکه به خو وه ده گری و تادی، باز نه له دوای باز نه ده شکینی تا ده گاته گرنه ترین خال، که بریتیه له ستراکتۆری هه رمه ی به پیوه بردنی ئیسلام، که ئه ویش له ژیر فشاردا ناچار ده کری، ته نها ناوی بمینیتته وه تا ناوه پروک!!

ئالیزه وه یه، ئیسلام به ناچاری له به رانه ر دوو ریگا و دوو هیلی جیا که ره وه و چاره نووس سازدا قه راری گرتوو!، ۱- یه کیکیان که ئیستا له تاقیکردنه وه دیدان، فهنتازیای تیروو ته قانده وه و ره شه کوژی، چونکه ئیسلام و پایه کانی، ئیسلام و ناخوندو ئیمامه کانی، بیگانه به پیناسه یه که ناوی ئازادی و تلورالیزمه، ناوی ریز گرتن له کاراکته رو ئایه نده و ئازادی ژنانه، بیگانه به هه موو پۆشانییه ک، ئاشنان له گه ل هه موو شه مشه کویره و که ره که دن و دایناسو ریک، بیگانه به فهنتازیای زیندگی و عیشق!!، هونه رمه ندی فهنتازیای تیروو کاولکاری و په شه کوژین، ئه م فازه هچ ئاسو و په یامیکی دیکه یان پی نیه.

٢- ئه‌ویدیکیان، که به بروای من، لۆژیکانه‌تره، ملدان و رفتارکردنه له‌گه‌ڵ ئه‌و ریفۆرمه‌ی، که به‌ناچاری و به‌تۆپزی، له‌ژێر کارایی فاکته‌ری شورشی ته‌کنولۆژی و گلوبالیۆاسیوندا، دێته ئاراوه. به‌لام دیسان ئه‌م ملدانه، کارێکی زۆر دژوار و سه‌خته! وه‌لی دهربازبوون لێ مه‌حاله!، چونکه ئالترناتیفی خۆته‌قاندنه‌وه‌و واکولکاری و پشه‌کوژی و تیروور، هه‌لکشان و هه‌لچوونێکی کاتیه‌و هه‌ربۆیه، پاش هه‌ر هه‌لچوونێک، داچوونێکی له‌دوايه!، ئه‌و کات به‌ناچاری به‌یامبه‌رانی تیروور پشه‌کوژی، له‌ژێر کارایی شورشی ته‌کنه‌لوژی و جیهانی گۆپاودا، ناچار ده‌بن وه‌ک ده‌ورانی پێنسیانس، مل بده‌ته‌ فازی دووهم، که ریفۆرمه!!! (سه‌رنج بده‌ن هایدگر ووتنه‌ی، ئیمه‌ تازه له‌ ده‌ورانی پێش پێنسیانس داین!!!) و له‌م پریۆدوفازه‌دا، بیگومان کۆمه‌ڵێک له‌پاشماوه‌کانی پریۆدوفازی یه‌که‌م (یارانی فه‌نتازیای تیروور)، دووباره‌ تواناو ئه‌مه‌کیان له‌ رێگای به‌رگریکردنه‌وه‌ نیشان دده‌ن!، که ئه‌میشیان له‌ژێر کارایی وه‌یزی پێشکه‌وتنخوازی و زانست و ته‌کنولۆژی و گلوبالیژمدا، ووردوخاش ده‌بی و پارچه‌خاشبووه‌کانی، له‌مۆزه‌خانه‌کانی ئایه‌نده‌ی پێشکه‌وتنخوازانه‌ی مرقایه‌تیدا ده‌بینرێته‌وه‌.

که‌وايه ئیدی هاواری، الله‌اکبری، فونده‌مانتالیسته‌کان به‌جێه‌ک ناگات!، ئیدی لۆژیک، فقه‌ فقه‌ و شه‌ریعه‌ و سوونه‌ت، بیستیاریکی شه‌وا، به‌لای خۆیدا راناکیشیت!، ئیتر چاک ده‌بی بزاین، که فقه‌ و ئیسلام نه‌شوێشی پێده‌کریت و نه‌فه‌نتازیای ژبانی پی هه‌رس ده‌کرێ و نه‌خه‌لکانیکیشی پی رزگار ده‌کرێ!!!.

مارتن هایدگر، وجودوزمان

ماتن هایدگر، مصاحبه‌با دیرشپیگل ١٣٥٥، ١٣٢

Utrecht
1-02-2003

تیبینی کوردستان نیت:

مه‌رج نیه ئه‌م نووسینه له‌گه‌ڵ بیرو بوو چونی نه‌ته‌وايه‌تیماندا نیت، که بوو چونی (کوردستان نیت)ه، به‌لام به‌هۆی پروا بوونمان به‌ نازادی ده‌ربهرینه‌وه، بلاویده‌که‌ینه‌وه..... له‌گه‌ڵ رێژ و خۆشه‌ویستیماندا بوو پارێزهرانی بیری نه‌ته‌وايه‌تی و خه‌باتکارانی ئه‌م رێگه‌یه.

ئه‌م تیبینه له‌ ژێر هه‌موو نووسیتیکدا ده‌نوسریت..... ١٥-١-٢٠٠٣